

СВОВОДА СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо
про
Україну!

VOL. CII. No. 9. JERSEY CITY AND NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 17, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК ВІВТОРОК, 17-ГО СІЧНЯ 1995 Р. Ч. 9. ПІК СІІ.

Л. КУЧМА РОЗРАХОВУЄ НА ПРЕСУ

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 12-го січня, українське радіо повідомило, що в Житомирі на нараді редакторів республіканських, обласних і районних газет тупив Президент України Леонід Кучма. В нараді взяли участь голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник, віцепрем'єр-міністр Іван Курас, голова Комісії Верховної Ради з питань забезпечення свободи слова Віктор Понеділок, народні депутати, керівники низки міністерств та редактори центральних газет.

Президент Л. Кучма сказав, що 1995 рік буде найважчим для України, що держава стала цілковитим банкрутом. Бюджет на 1995 рік буде найбільш обмеженим за останні роки. «Наш вибір — радикальні реформи», — сказав Президент. За його словами, резерв у державі немає і шляху назад. Економічні реформи треба здійснити якнайшвидше і в цьому має допомогти преса, а не як її назвав Президент, «четверта влада».

Л. Кучма вважає, що преса має бути незалежною. Вони не повинні сліпо служити владі, але в її праці потрібна правдивість, розважність, коректність, оскільки преса є барометром суспільної думки. Без її підтримки неможливо здійснити реформи, а без реформ у державі немає перспективи. Він закликав спільно боротися за краще життя народу.

Президент Кучма сказав, що від преси чекає не агітації, а роз'яснення економічних реформ. Він також не схвалює створення «задають пропрезидентських настроїв». Для поліпшення умов праці журналістів, працівникам преси буде надано статус державних службовців і передбачається звільнення від податку на добавлену вартість газетного паперу й поліграфічних матеріалів. Крім того, держава надасть допомогу Жидівському целюлозно-паперовому комбінату для його реконструкції, а також Дніпропетровській паперовій фабриці. Торкаючись можливої резигнації прем'єр-міністра Віталія Масола, Президент Кучма сказав,

що «готовий співпрацювати з усіма, але для цього мають бути коректні пропозиції». І далі: «У зв'язку з проведенням економічної реформи постав питання про реорганізацію та структурну зміну Уряду. Він має бути автономнішим і незалежнішим від парламенту та політичних партій... Сьогодні Уряд некерований, працює безсистемно, майже не розглядає корінних економічних проблем, навіть проблеми енергозбереження. Поза його увагою залишається питання про нарощування експортного потенціалу. Крім того, в Уряді є серйозні внутрішні суперечності. Найвищі урядові створюють сприятливі умови для збагачення окремих комерційних структур».

Міністер у справах преси та інформації Михайло Онуфрійчук зазначив, що в Україні сьогодні виходить понад 3,000 газет і журналів, але всі вони перебувають у скрутному становищі. Онуфрійчук звинуватив Міністерство Зв'язку в недостатній цілеспрямованості на підтримку періодичних видань.

Через недосконалість законодавства, неврегульовані залишаються права журналістів, в той час, коли журналиста, в жорстоких умовах, якості їхньої праці з метою консолідації суспільства і реформування економіки.

Онуфрійчук зауважив, що преса не повинна публікувати лише негативні проясни суспільного життя. Має бути потрібна також і позитивних впливів. Крім того, преса має дбати про інтереси держави, а не окремих партій. «Ми повинні цивілізованими засобами захистити національний простір України від зарубіжної інформаційної агресії», — сказав міністер і висловив занепокоєння вкрай низьким рівнем національної преси. Держава передбачає надати допомогу для надрукування 250 томів книги пам'яті до 50-річчя перемоги в Другій світовій війні. Тим часом 750 видавничих структур, які діють в Україні, 80 відсотків паперу привозять із закордону.

Депутати України працюють в комісіях

Київ (Р. Р.). — Тут 11-го січня Комісія Верховної Ради з питань соціальної політики і праці розглянула питання трудових відносин та соціального забезпечення громадян.

Комісія з питань оборони і державної безпеки розглянула питання про альтернативний проєкт Карного кодексу України і перспективи космічної програми.

Узгоджувальна комісія Верховної Ради працює над підготовкою до другого читання проєкту закону про державну владу і місцеве самоуправління.

Передбачається, що Верховна Рада 19-го січня розгляне питання про будівництво нафтового терміналу на Одещині. Це питання 12-го січня розглянули три

парламентські постійні комісії: з питань базових галузей та соціально-економічного розвитку регіонів; з питань паливно-енергетичного комплексу; транспорту і зв'язку та з питань екологічної політики. Урядові буде запропоновано вжити заходів для прискіпшення будівництва першої черги терміналу.

За підсумками комісій, на сьогодні усунуто головну причину, через яку Одеська Обласна Рада не погоджувалася на спорудження терміналу — відсутність екологічної експертизи. Позитивні висновки дала незалежна експертиза «Моушел», Великобританія, спільно з Міністерством Охорони Довкілля України

Працює українсько-китайська комісія

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 12-го січня, в приміщенні Міністерства закордонних справ України відбулося засідання української частини Спільної міжурядової українсько-китайської комісії з питань торгово-економічного і наукового співробітництва, у якій взяли участь міністер закордонних справ Геннадій Удовенко, а також представники міністерств, центральних органів влади, уряду Автономної Республіки Крим, адміністрації ряду областей України, які співпрацюють з провінціями Китаю.

З доповіддю виступив

віцепрем'єр-міністр України, міністер оборони Валерій Шмаров. Обговорено питання активізації українсько-китайської співпраці, удосконалення і зміцнення правової бази. Основні принципи відносин між Україною та Китайською Народною Республікою (КНР) у політичній, економічній та гуманітарній галузях закладає в спільному комюніке про встановлення дипломатичних відносин між двома країнами 4-го січня 1992 року, а також в українсько-китайському комюніке з 31-го жовтня 1992 року.

В. Пинзеник відвідує Кривбас

Дніпропетровське (Р. Р.). — Тут у четвер, 12-го січня, перший віцепрем'єр-міністр Віктор Пинзеник зустрівся з керівниками промислових підприємств, головами райвиконкомів Кривбасу, що найбільшим часом уряд України спрямує свої заходи на допомогу промислових підприємств Кривбасу, які дають найбільше надходжень до державного бюджету. Наприкінці 1994 року Міністерство фінансів уже надало міськвиконкомів Кривого Рогу близько 200 мільйонів карбованців і великі капіталовкладення передбачені в цей регіон вже на 1995 рік.

За словами Пинзеника, незабаром буде чергове підвищення цін на електроенергію як для населення, так і

Україна допомагає Грузії

Київ (Р. Р.). — У середу, 11-го січня голова адміністрації президента Дмитро Табачник під час зустрічі з журналістами повідомив, що з України до Грузії відправлено 20 тонн гуманітарної допомоги, переважно барошна та інших продуктів харчування.

Д. Табачник розповів про результати українсько-грузинських переговорів, які вийшли на рівень «стратегічного партнерства», і сказав, що вже погджено 90 відсотків тексту договору між Україною і Росією. Підписання цього договору є невідкладною проблемою, оскільки гарантуватиме територіальну цілісність та недоторканість кордонів України», — сказав Д. Табачник. — «Нинішнього захисту з точки зору міжнародного права на сьогодні не існує».

Голова адміністрації зазначив, що президентський проєкт закону про одну область лише одна обласна рада — Луганська. Із шістьох сесій, що відбулися останнім часом, дві підтримали проєкт беззаперечно, а чотири — з деякими застереженнями. Раду з питань економічної реформи Табачник характеризував як «робочий орган реформістського спрямування у виконавчій владі».

Під тиском опозиції І. Рабін „уточнює” політику

Єрусалим. — Під тиском праворадикальної опозиції прем'єр-міністер Ізраїлю Іцхак Рабін змушений був уточнити політику свого уряду щодо повернення арабських територій, завойованих Ізраїлем у війні 1967 року. Він заперив, що уряд не має наміру відмовлятися від Єрусалиму і стратегічних районів західного берега Йордану.

Вже того самого дня, коли І. Рабін оприлюднив цю свою заяву, ізраїльські воєнки заступилися за поселенців, котрі готували місце для розбудови селища Ельхан. Довкола них відразу зібрався палестинці, викрикуючи: «Забирайтеся геть з нашої землі!». Справа дошилася до суду, й тоді воєнки застосували слезоточивий газ і заарештували декілька арабів.

Коментуючи заяву І. Рабіна, представник керівництва Палестинської визвольної організації Набіль Абу Ірдейєх сказав, що будь-яка спроба розбудувати існуючі поселення або почати будівництво нових неминуче призведе до припинення мирних ізраїльсько-палестинських переговорів. При цьому С. А. Ірдейєх поклався на давніше запевнення І. Рабіна, що Ізраїль не буде ні будувати нові, ні розбудовувати старі поселення на західному березі Йордану.

І. Рабін відвідав стару частину Єрусалиму у супроводі посадики Егуда Ольмерта, члена праворадикального блоку Лікуд. Загостивши до однієї зі шкіл, прем'єр знову підкреслив, що Єрусалим назавжди залишиться у складі Ізраїля, як і система поселень Гіш-Етціон на західному березі Йордану. Він також сказав, що уряд не чинитиме жодних перешкод у розбудові старих поселень.

ОДЕСА. — Напередодні нового року Жовтневий районний суд цього міста постановив поновити Павла Кудюкіна на пості президента концерну «Бласко», оскільки суд не виявив порушення ним чинного законодавства. Як уже інформовано, П. Кудюкін був звільнений з посади за наскопом Чорноморського пароплавання. До комітету профспілки працівників морського пароплавання та редакції газети «Маяк» надходять розділених, у яких залоги кораблів Чорноморського пароплавання висловлюють невдоволення суду.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 12-ГО СІЧНЯ, президент Білл Клінтон дістав згоду від головних керівників Конгресу на ним запропонований план допомоги Мексико, який базується на американських гарантіях великих позичок. Цю згоду Біллі Дім подав, як один приклад міжпартійної співпраці в закордонній фінансовій кризі. Спікер Палати Репрезентантів Нют Гінріч і керівник сенатської більшості Баб Дол по-годилися на рятівний план для Мексико, котрий вимагатиме для ЗСА оплати, подібної до забезпечення премій, за риск гарантування мексиканських довгів.

ГУБЕРНАТОР НЬО ДЖЕРЗІ Крістін Тодд-Віт-ман, яка минулої осені багато часу та зусиль віддала на те, щоб пропугувати кандидатуру республіканця Джорджа Патакі на губернатор-ра сусіднього ньюйоркського штату. Коли Дж. Патакі став губернатором Нью Йорку вона твердила, що співпраця обидвох штатів знову відновиться. Однак була іншою розчарована, коли від кореспондента засобів масової інформації довідалася про іменування Джорджа Марліна екзекутивним директором багатомільйонного транспортного управління Порт Острії, яка розбудовує та керує тунелями, мостами та тунелями спільними для обидвох штатів. Фактом є, що призначення на згадане становище є прерогативою губернатора Нью Йорку так, як призначення на пост голови цієї організації є правом Нью Джерзі. Досі Албані і Трентон керували чемністю взаємних консультацій в тих справах.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ ЗСА дозволив використовувати українські ракетноосі, «Зеніт» в американській програмі поширення наземно-орбітального супутникового зв'язку «Глобал стар». У рамках цієї програми української ракетноосі виведуть в орбіт 24 супутники. Національна космічна агенція України одержить за це понад 50 міль. дол. Частину цих грошей їдстане Росія, з космосоміями міль. дол. будуть здійснювати запуск.

У ФІЛАДЕЛЬФІІ МИНУЛОГО вівторка, 10-го січня, 26-річна чорна поліціянтка Адрієн Кюретон розповіла про те, як поліція викликали для пологдження домашнього непорозуміння у понеділок, 2-го січня, беручи її за підозрілу, на несли її фізичного пошкодження, не зважаючи на її заяви, що вона є поліціянткою. Подібна історія минулої осені сталася з ньюйоркським чорним поліціянтком, якого поліція прострілила, беручи його за злощинця. Представники муринських поліційних спілок на пресовій конференції у Філадельфії підкреслили, що подібні випадки побиття поліцією детективів-негрів чи поліцаїв у цивільному одязі починають бути частими випадками не тільки у Філадельфії чи Нью Йорку, але по цілій країні.

НАЙНОВІШІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ опубліковані Урядом минулого тижня вказують, що смертність спричинена раком грудей зменшилася на 5 відсотків від 1989 до 1992 року. Спад серед білого жіноцтва є 5.5 відсотка і д-р Самюел Бродер з Крайового ракового інституту твердить, що цей найбільший спад від 1950 року. Натомість відсоток смертності на рака грудей серед чорного жіноцтва збільшився на 2.6 відсотка. Чому такі розбіжності між жінками двох рас, покищо ніхто не може вяснити.

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 12-ГО СІЧНЯ, сенатор-республіканець з Кензас Баб Дол, зробив ще один крок у напрямку закінчення кандидатури в 1996 році, повідомивши про створення свого Президентсько-дослідницького комітету та заявив, що своє остаточне рішення в цих справах дістане в кінці березня або на початку квітня. Згаданий комітет, офіційно зареєстрований у Федеральній виборчій комісії, дає йому змогу започаткувати збір фондів на виборчу кампанію.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ВІДВІДУЄ АЗІЮ І ОКЕАНІЮ

Сінгапур. — Візиту на Філіппіни, в найбільшу католицьку країну регіону, почалася наступна подорож Папи Івана Павла II по Азії та Океанії. Він відвідає також Папу — Нову Гвінею, Австралію і Срі Ланку.

В Срі Ланку месси в Манілі, присвячені міжнародному дню молоді, взяли участь понад мільйон філіппінців. Віруючі чекали, що скаже Папа щодо проблем народжуваності і родини. У країні з 60 міль. католиків законом заборонено аборт і практично неможливі розлучення. Уряд стоїть перед необхідністю зменшити приріст населення, який тепер складає 2.3 відсотка річно, однак цьому активно противиться Церква.

На манільській урочистості з участю Папи вперше запрошено китайських католиків, хоч стосунки між Ватиканом і Пекіном залишаються напруженими після того, як у 50-их роках, не без допомоги комуністичної влади, засновано асоціацію «католиків-патріотів».

Спостерігачі передбачають, що під час візиту Папи Івана Павла II до Срі Ланки там можливі демонстрації протесту буддистів, які складають 70 відсотків населення країни. Лідери буддистської громади вимагають, щоб Папа вибачився за свої недавні висловлювання, які були сприйняті буддистами як такі, що ображають їхню релігію, прирівнюють її до атеїзму.

Ця закордонна подорож 74-річного Папи Івана Павла II вже 64 від часу обрання його на папський престіл в 1978 році.

ХЕРЗОСОН. — Перший приватизаційний аукціон у місті коштував його організаторам 200 міль. карбованців, зате торг досяг 26 міль. карбованців. Ціни зростали з кожним ударом молота. Усі краєвиди виставлених на торги деревини продано. Половина з них перейшла у власність трудових колективів. Приватизація у Херсоні розпочалася з околиці міста, до приватизовано не-

У СВІТІ

ПІД ЧАС ВІЗИТИ ді Бонну Табо Мбекі, першого заступника президента Південно-Африканської Республіки, міністер закордонних справ Німеччини Клявс Кінкель повідомив, що його країна активно підтримує демократичні реформи в ПАР. В цьому році Німеччина виділить для Південної Африки 50 міль. марок на будівництво жителів у сільській місцевості і 25 міль. марок у формі технічної допомоги. Бонн сприятиме збільшенню приватних інвестицій в економіку ПАР. Вже тепер німецькі підприємці створили в Південно-Африканській Республіці 59,000 місць праці. К. Кінкель оприлюднив рішення свого уряду відкрити в Йоганнесбурзі відділ Інституту німецької мови і культури імені Гете.

ОБСЯГ ВАЛЮТНОЇ РЕЗЕРВИ Японії в кінці 1994 року збільшився на 785 міль. дол. і досягняв фантастичної суми — 122.85 бїл. дол., про що щими днями повідомило міністерство фінансів країни. Це означає, що Токіо вже 16 місяців підтримує світову першість у підляс запасів закордонної валюти і золотом. Друге місце посідає Тайвань, який має вільних валютних коштів на суму 99.5 бїл. дол. За ним іде Німеччина, обсяг валютної резерви якої дорівнює 90 бїл. дол. У світову «валютну п'ятірку» входять також ЗСА, з резервою 80.7 бїл. дол., і Сінгапур, «валютна вага» якого досягла 55 бїл. дол. На думку експертів, Японія в цьому році має всі шанси перевищити глобальний рекорд валютної резерви, встановлений Німеччиною у вересні 1992 року, коли її запас становив 125.2 бїл. дол.

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ Панами заарештувала групу осіб, які планували вбивство панамериканського президента Ернесто Переза Бальядареса і його найбільших помічників. Агентам мав відбутися минулої п'ятниці у провінції Чірікі, під час публічного виступу керівника держави. Міністер внутрішніх справ і юстиції Панами Рауль Монтенегро сказав, що десять заарештованих належать до підпільної організації колишніх військовиків, поліціянтів і цивільних осіб.

МАЙЖЕ 40,000 в'єтнамців, багато з яких мешкають у Німеччині нелегально, до 2000 року будуть депортовані на батьківщину, в разі потреби — у примусовому порядку. Уряд країни на своєму засіданні під головуванням канцлера Гельмута Коля схвалив досягнути декілька днів тому домовленість з в'єтнамськими керівниками з цього приводу. Це домовлення відкриває шлях до розвитку двостороннього співробітництва Німеччини і В'єтнаму, оскільки офіційний Бонн поставив у залежність від розв'язання проблеми в'єтнамських нелегалів надання Ганосві фінансової допомоги.

КИТАЙСЬКІ І В'ЄТНАМСЬКІ спеціалісти закінчили розминування кордону між обома країнами. Протягом 500 днів вони знайшли і зніщили понад 700,000 мін на території довжиною 1,000 кілометрів. Мін були закладені під час китайсько-в'єтнамської війни в кінці 70-их років, коли Пекін погрожував «добре провчити в'єтнамців».

ВІДОМІЙ РОСІЙСЬКИЙ хірург-офтальмолог Свято-слав Фьодоров заявив на пресовій конференції, що вступить у боротьбу за пост президента Росії і запропонує спільноті корисну програму виведення країни з кризи. Програма передбачатиме стимулювання високопродуктивної праці і зацікавлення кожного робітника у підвищенні рентабельності свого підприємства. На думку С. Фьодорова, економічна система, яка тепер створюється в Росії, є «безнадійна». В кінці січня в Москві відбудеться установчий з'їзд Партії народно-го самоуправління, лідером якої є С. Фьодоров.

Закарпатці в Києві відзначили видатні ювілеї

Київ (-КоЗІ). — Після того, як у Закарпатті вшановано визначні ювілеї краю і беззаче до листопада 3 року — 120-річчя налення президента Августа Волощина, 55-річчя подій в березні 1939 року та 50-ліття приєднання краю до України, прийшла черга і на столицю України. Відбулися на Закарпатті наукові конференції, поминки на пам'ятних місцях слави карпатських січовиків, офіційні заходи на офіційному рівні.

В Києві живе доволі численна громада закарпатців, займаючи різні пости в державному, культурному, економічному і науковому житті країни. Вони та їх прирети зібралися 8-го грудня 1994 року в київському Будинку Вчених на святотну зустріч, щоб відзначити згадані ювілеї.

Зустріч вікрив теплим словом народний депутат і академік Микола Жулинський. З основними промовами виступили проф. Василь Маркус, головний редактор Енциклопедії Української Діаспори, яка редагується в Києві, і Чикаго, та доктор

філологічних наук і заступник голови Вищої атестаційної комісії, О. Миташевич. Перший говорив загально про пов'язання трьох ювілеїв з головним, акцентом на ідеї: «Шлях закарпатських українців до свого дому». Другий промовець накреслив силуетку великого сина Карпат, «батька» карпатсько-українського народу А. Волощина, у всіх ділянках національного відродження. Промовець заповів, що готується великий том вибраних праць і творів ювілята (політистика, спогади, наукові праці, література).

З гарним словом виступив сенатор закарпатської літератури, письменник І. Чендей, що говорив з власного досвіду і спостереження про процес органічного включення закарпатців у загальноукраїнську орбіту за останнє півстоліття. Присутні привітали письменника з недавно одержаною нагородою ім. Т. Шевченка.

Крім згаданих виступав амбасадор України в Чеській Республіці, Роман Лубківський, який поінформовав як ці ювілеї відзначали у-

раїнська спільнота в Чехії, серед якої більшість закарпатців. На зустрічі був присутнім суспільний діяч з діаспори Євген Стахів, заступник голови Української-Американської Координаційної Ради. Він як учасники боротьби Карпатської Січі поділилися спогадами про драматичні дні проголошення самостійної карпатської держави та нерівних боїв з угорськими агресорами.

Несподіванку всім зробив закарпатський, диригент хору Київського Молодецького Театру М. Кречко, який прибув з більшістю членів свого хору й обдарував присутніх чудовою в'язанкою українських пісень. Зустрічю керував член-кореспондент Академії Наук України, В. Фушич. Актова зала Будинку Вчених була переповнена (понад 120 осіб). Як писала газета «Вечірній Київ», присутньою була еліта закарпатських уродженців — депутати Верховної Ради, академіки, професори, мистці, літератори, люди різних професій.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237

UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік \$55.00, на півроку -\$32.00, на 3 місяці-\$17.00. Для членів УНСоюзу \$30.00 річно. За кожну зміну адреси-\$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Ватикан і Україна

Із Києва наспіла вістка, що Папа Іван Павло II запросив президента Леоніда Кучму відвідати Ватикан на весні цього року. Це дуже добра новина, дармащо не знаємо ще різних, причетних до тієї справи подробиць і мусимо обмежитися до здогадів.

Слід пригадати, що за правління в Італії Беніта Муссоліні його уряд визнав Ватикан, як своєрідну окрему державу в державі і по нинішній день при вході до будинків Ватикану та на різних будинках у Римі є вивіска „Чітта дель Ватікано” — місто Ватикан, — екстериторіяльна власність. Різні держави у світі, особливо Захід з Америкою включно, — зберігають із Ватиканом дипломатичні взаємини. Ватикан визнав державність України, але дотепер нема між ними дипломатичних взаємин, бо Ватикан і Україна ще не обмінялися амбасадорами. Запросини Кучми Папою напевне припшуть ту справу.

Коли Сталінові доповіли були, що проголошення комуністичної тези „релігія — це опій народу” насторожило Папу проти комунізму, Сталін глумливо спитав: „А скільки він має дивізій?” Папа не має дивізій, але минулися Сталін і сталінізм, розпався Советський Союз, комуністичний режим зберігся ще тільки в Китаї, у південно-азійському колишньому Індо-Китаї, у Північній Кореї і на Кубі, і невідхильно загинув, а Церква Христова охоплює понад бiльйон душ у широкому світі. У Східній Конгрегації Ватикану була проросійська течія, яка леліяла надію, що на сході Європи запанує католицизм почерез навернення православних росіян. Та орієнтація була плодом незнанням сходу Європи і повної дезорієнтації щодо Російської Православної Церкви, яка за царату підлягала владі, а за большевизму була „опіюмом народу”. Запрошення Кучми до Ватикану підсуває думку, що та традиційна проросійська орієнтація на православних росіян вже зблідла, якщо ще не зовсім зникла. Залишаючи на боці суто релігійний аспект цієї проблеми, запрошення Папою Президента України безумовно піднесе авторитет української держави та скріпить зв'язок України із демократичним Заходом. Цікаво, кого Леонід Кучма у порозумінні з міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком призначить на пост амбасадора у Ватикані. Високу позицію у Ватикані має українець Архiepіскоп Марусин, який товаришував Ісповідникові Віри Патріярхові Йосифові в його першій подорожі до Канади і Америки. Сам Папа Іван Павло II, за світським прізвиськом Войтила, споріднений за своєю матір'ю з українським родом, — говорить по-українськи.

Російська Православна Церква була завжди надзвичайно ворожа Українській Католицькій Церкві, ототожнюючи її із зненавидженим в Україні єзуїтством, проте існування тепер в Україні аж трьох Православних Церков створює хаос і не сприяє повазі Православної Церкви. Коли спитали раз колишнього президента Леоніда Кравчука, чи він ходить до церкви, він відповів запитом: „До котрої?”

Творення і закріплення державності України іде різними шляхами. Схвалення Верховною Радою, хоч покищо тільки у першому читанні „малі конституції” — формального закону про Уряд України, веде до схвалення також повної конституції, хоч би за рік-два. Реформа економіки, яку розпочав Кучма, доведе до заведення в Україні рідної валюти — гривні. Це будуть вже тривкі атрибути державності. Не треба переборщування оптимізму, але якщо у цьому 1995 році, який щойно розпочався, прийде поступ на шляху до тих атрибутів державності, що треба дякувати Господеві. І треба дякувати, що й на відтинку Церкви настав несподіваний поступ — запрошення Президента України до Ватикану.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Місяць грудень позначився в Україні не тільки морозними вітрами з дощем і снігом і значним зростом цін на багато продуктів щоденного вжитку. Відвідуючи Київ у цю пору, не можна не помітити наявного посилення протистояння поміж Президентом Кучмою і лівими фракціями Верховної Ради у зв'язку із президентським проектом конституційного закону „Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні”.

Проект закону передбачає серйозне скорочення повноважень Верховної Ради при значному поширенні повноважень Президента і глави держави і глави виконавчої влади. Щобільше, проект передбачає ліквідацію системи рад народних депутатів на рівні областей, районів, а також міста Києва і Севастополя. Хоч голови обласних і міських адміністрацій будуть і далі обиратися громадянами, їх повноваження мають визначатися Президентом України і можуть бути при-

Микола Світуха ПРОТИСТОЯННЯ ПРЕЗИДЕНТА І ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Інтерв'ю з Миколою Світухою, членом Верховної Ради, який був призначений, і несе повну відповідальність перед Президентом. Наявність таких конституційних повноважень Президента та Верховної Ради підірвав не схвалити програму Уряду, який був призначений, і несе повну відповідальність перед Президентом. Наявність таких конституційних повноважень Президента та Верховної Ради підірвав не схвалити програму Уряду, який був призначений, і несе повну відповідальність перед Президентом. Наявність таких конституційних повноважень Президента та Верховної Ради підірвав не схвалити програму Уряду, який був призначений, і несе повну відповідальність перед Президентом.

За президентським законопроектом, Верховна Рада втратила б уповноваження приймати зміни чи доповнення до діючої конституції України, вирішувати питання державного устрою, проводити всенародні референдуми, проголошувати надзвичайний стан на території України, а навіть впливати на склад і напрямні діяльності Уряду. За діючою конституцією, кандидатів на всі головні становища в Кабінеті Міністрів затверджує Верховна Рада. Хоч за Верховною Радою зберігається право висловити недовіру до

АМЕРИКАНСЬКА СЛАВІСТИКА ПРОДОВЖУЄ БУТИ РУСОЦЕНТРИЧНОЮ

Vocative”. На сесії „Слов’янська соціолінгвістика” проф. Віктор Луцик (Джорджтаунський університет) виступив із доповіддю „Формування ад’ктивного іменника серед американських українців”. На сесії, присвяченій розвитку мовної досконалості проф. Яся Тихою (університет Кензас) прочитала доповідь на тему „Розвиток усної досконалості в українській мові: нормативне супроти свободного застосування”, і на сесії „Історичне мовознавство” проф. Галина Сидоренко (стейтський університет Огайо) — на тему „Діяхронія українських голосних символів”.

Яку оцінку цієї конференції можна б запропонувати? Поперше, що американська „славистика”, не зважаючи на розпад советської імперії, продовжує зосереджувати свою увагу на русистичі, яка в період Советського Союзу як супердержави вважалася єдиною актуальною. Тоді ні польоністика, ні болгарістика, ні, боронь Боже, україністика цікавості для американських „славистів” не представляли; подруге, що нова політична констеляція в слов’янському світі істотних змін в американських академічних колах покищо не викликала. Дещо звузила масштабність т.зв. регіональних центрів (ага programs), які готували спеціалістів для великої мережі вавілінгтонських установ, тут і там переличувались назви цих центрів із советських на східноєвропейські чи євразійські, але суттєвих змін у них не dokonано; потресе, що уже більш ніж десятирічна наявність українознавчого центру в Гарвардському університеті помітного поштовху до введення українки

чайною більшістю голосів у повторному голосуванні, то відтепер для відхилення президентського вето потрібно було б кваліфікованої більшості, себто двох третіх голосів всіх депутатів. За умов існуючого поділу на фракції в складі Верховної Ради знайти такий високій рівень підтримки для відхилення вето буде дуже важко.

На увагу заслуговує також факт, що Президент матиме право призначати суддів Верховного суду України, Вищого арбітражного суду і загальних судів. Верховна Рада обиратиме лише голів тих судів і то з кандидатур, поданих Президентом. Решту складу судів різного рівня має призначувати сам Президент. Таким чином різні політичні фракції Верховної Ради втратять можливість просувати ідеологічно близьких кандидатів або блокувати призначення в судові структури небажаних їм осіб.

(Закінчення буде)

ських вчених славистів, з чітко проросійською орієнтацією, до війни, а зокрема по війні, створила широку мережу „слов’янських” департаментів, російських чи советських інститутів та центрів. Сприяла русифікації „славистики” також і подиву гідна наївність американців у питаннях національної проблематики в Советському Союзі. Багатонаціональний склад тої імперії трактувався в ЗСА по аналогії до американських „етніків”, а в кращому варіанті, до „американських тубільців”. Про якихось там грузинів чи українців мислилося тільки як „неетнічних” росіян. Цікавитись їхніми культурами, мовами, а тим більше їхніми політичними аспіраціями, у кращому випадку, вважалося зайвою екзотикою, а в гіршому, страстою часу і грошей. І держава, і приватні фундації щедро фінансували тільки „російські” студії.

Сьогодні советської імперії нема. Національна проблема на її колишній території відчутно передумана і на державному, і на академічному рівнях. То чого ж тоді немає відповідної перорганізації „слов’янських” програм? А тому, що академічні програми, як правило, формуються в департаментах, де засіли „слависти” вчорашньої формации і вчорашнього мислення. Більшість із них русисти, з обмеженим, а то і нульовим знанням інших слов’янських мов і культур. І тому так довго, як ці „слависти” залишатимуться на своїх заргітних місцях, сподіватись горизонтального поширення цих програм не треба. А це, в свою чергу, означає, що в скорому майбутньому українська повноцінна компонента американської вищої освіти не стане. А коли ж тоді стане і чи взагалі колись стане? Парадокс в тому, що

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО ТЕМИ ПІДРУЧНИКІВ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ

У „Свободі” з 17-го грудня 1994 року появилася стаття Раїси Руденко під заголовком „Рятуймо українську школу”. Стаття написана після розмови із видавцем Миколою Ляшенком про стан шкіл України. У тій розмові кинемо кілька камінців у город Фонду Допомоги Школам України (ФДШУ) при Координаційному Комітеті Допомоги Україні (ККДУ). Інформації що не були узгоджені з ККДУ, ані з Міністерством Освіти України.

М. Ляшенко є власником підприємства „Фотовідеосервіс”. Він і видавця маленьких книжечок на різні українознавчі теми. Та годилося б зазначити, що це не підручники і що ці книжечки не є апробовані Міністерством Освіти. Коли ФДШУ був готовий видавати хрестоматію української літератури ХХ століття, то ми звернулися до багатьох видавців, щоб подали нам кошториси за видання. За порадом д-ра Миколи Жулинського ми звернулися і до М. Ляшенка. Його видавництво виявилось фінансово і технічно неспроможне видати 300,000 сімсотсторінкових томів. Може, якщо б ми заплатили усі гроші згорі (132,000 дол.), то це настільки підсилює б видавництво, що підручники були б еventуально надруковані. Але тут була можливість, що не було б ні грошей, ні підручників.

Хрестоматія появилася у не менш патріотичному видавництві „Рос”. Це велике видавництво, яке видає одну із найкращих газет України „Українська Газета”. Як годиться у західному світі, з цим видавництвом підписали ми контракт, де були чітко зазначені реченні появи підручників. Дали ми „Росі” малий завдаток. Коли усі 300,000 томів були надруковані, ми повністю розракувалися. Щоб задоволити книжковий ринок України, у контракті дозволено видавництву „Рос” додрукувати ще 150,000 томів (у іншій обкладинці і без вставки). За наміром видавців усі бажуючі школи мають одержати цей посібник безкоштовно). Ці хрестоматії появилася на полицях багатьох книгарень в Україні.

У редакційній статті в „Свободі” з 3-го грудня 1994 року „Передрізаний настрій в Америці” була згадка про безцеремонно запозичений американцями український „Щедрик” Леонтовича, німецьку „Тиха ніч, свята ніч” Шуберта і, мабуть, ще інші „позичені” в чужих народів коляди... Бажаю виправити одну помилку. Колядку „Тиха ніч, свята ніч” написав не австрійський композитор

НЕ ШУБЕРТ, А ГРУБЕР

Франц Шуберт, а органіст Франц Грубер з Оберндорфу біля Зальцбургу, на слова молодого вікарія Йозефа Могра. Вони обидва були співтворцями колядки „Свята ніч, тиха ніч”, яку написали в селі Оберндорф 1818 року. Ця пісня перебрала кордони країн і перекладена на різні мови, стала знаною, улюбленою і популярною колядкою в цілому світі.

Ірина Райнер
Філадельфія, Па.

Любарт Ліщинський

СТО РОКІВ БОРОТБІ ЗА СВОЇ ПРАВА

Читаючи пресу і слухаючи все, що стосується конфліктної ситуації в Чечні, мимоволі насувається думка, що репортери і коментатори бачать лише сьогоднішній день і ведуть відлік від сьогоднішньої трагедії, зовсім забуваючи про довжелезну історію конфлікту. Як можна говорити про якийсь такий собі конфлікт, коли в наявності два справжні і постійно діючі фактори: боротьба за незалежність останнього уламка колоніальної імперії старої і нової Росії і бажання нащадків Миколи І і генерала Ермолова за будь-яку ціну затримати у складі Росії регіон, на загарбання якого витрачено мало не півстоліття.

Напевно є принципова різниця між сьогоднішнім „заміренням” Чечні і завоюванням Кавказу 130-150 років тому. Погляньмо на мапу — там чітко видно, що із Північним Кавказом за Чечнею і Дагестаном межує Грузія і Вірменія, а ці території вже задовго до кавказької війни потрапили у склад Російської імперії. Сталося так, що між двома частинами Росії опинилися народи Північного Кавказу, розділяючи їх територіально. В додатку ці народи не просто розмовували Росію з її володіннями, а ставились до росіян підкреслено вороже. Політична доктрина Росії базувалася на концепції т.зв. „природних кордонів”, згідно з якою Росія повинна розширюватися до океанів, гір чи до країн із стабільною державною непорушною структурою. Майже в усіх напрямках цього досягнуто, а от на мікроскопічний ділянку півдня, на Кавказі, ідея затримувалася. Це поглиблювалося тим, що найбільш південна частина імперії була відмежована кав-

казькими племенами, які навіть не мали своєї державності. Здавалося, що загартати і підкорити такі племена не справить жодного труда. Кавказ був цілеспрямованою частиною політики царського уряду, що найкраще виявляли слова царя Миколи І, звернені до генерала Паскевича: „Після того, як виконане і це завдання, завдання підкорення Вірменського Нагір’я, перед вами стоїть друге завдання, не менш важливе, а в розважених безпосередньої користі аж надто важливе — це підкорення гірських народів або винищення непокірних!”

Ми знаємо, що це завдання, хоч не відразу, було виконане блискуче. Підкорення постійно повторювалося з успіхом уже в советський час: і під час громадянської війни, і під час колективізації, і під час останньої війни.

Хоч „імперія зла” розпалася, але зі всіх її колоній тільки Північний Кавказ і досі зберігає цей статус і знаходиться в її межах. Для свідомості „горців” це виявляється чимсь нестерпним, якщо врахувати нещастя, які випали на долю власне північнокавказьких народів з моменту приєднання їх до Російської імперії.

Якщо згадати період кавказької війни в ХІХ ст., то побачимо, що черкеси — один з основних народів, які воювали з окупантом, — практично повністю були змушені переселитися до Туреччини в 1861—1864 рр., а це 500,000 осіб. Інню територію негайно заселили переселенці з Росії і України. Хіба найбільше постраждали від царизму і від советської влади чеченці. Їх боротьба з російським колоніалізмом почалася в 1752 році, коли російський загін вступив у бій з місцевим населенням. Офіційною датою загарбання Кавказу можна вважати 1785 рік. У тому році чеченці розпочали боротьбу під проводом Ушурма-Мансура проти російських поневолювачів. Напружена боротьба тривала коло шести років, вона затримала просування колонізаторів у Чечню. Посилена війна знов спалахнула після повалення Росією Напо-

леона і не стихало аж до 1859 року. В 1818 році генерал Ермолов заснував фортецю Грозний, яка стала його головною квартирою і звідти він керував бойовими діями.

Боротьбу дагестано-чеченського населення проти російських окупантів очолили релігійні лідери краю: спершу Ка. — мулла (Казі Мухаммед, що проголосив священну війну проти Росії, загинув у 1832 р.), відтак Гамзат-бек (загинув у 1834 р.) і нарешті у 1834 році боротьбу очолює Шаміль. Йому вдалося створити теократичну державу — імамат, що дозволило об’єднати різні племена ідеєю держави і спільної боротьби з могутнім ворогом.

Боротьба була тяжкою і вельми нерівною, але навіть і в цьому випадку імамат мав би шанси на успіх, якщо б гірські народи прагнули повної єдності. На жаль, це не сталося і закінчилося повною поразкою Шаміля. Як і черкеси, більша частина чеченців змешена була піти на вигнання до Туреччини, куди у 1865 р. перейшла п’ята частина населення, що становило в той час 39 тисяч. Хто не хотів емігрувати, був виселений з гір на рівнину. Однак і після поразки у війні чеченці продовжували повстанську боротьбу. Офіційні джерела Росії у ХІХ ст. відзначали, що чеченське населення далеке від покірності і показує свою відкритку непокору владі.

Панування Росії на Північному Кавказі, не зважаючи на двосторонні великі жертви, мало, однак, формальний характер. Сила місцевих традицій, релігійні особливості, політична переселення і загарбання земель неавтохтонами не могли створити умов до ставлення з повагою до росіян. Кавказ жив своїм усталеним життям. Не дивно, отже, що Лютнева революція в Росії практично негайно покінчила з колоніальним режимом на Північному Кавказі. Власне там народи Кавказу створили у 1917 році „Союз горців Кавказу” — республіку, яка була визнана Лігою Націй.

(Закінчення буде)

4-го листопада 1844 року царський едиктом була створена у Львові Технічна Академія, що стала попередницею Львівської Політехніки. Вона примістилась у приватному будинку на розі вулиць Вірменської та Театральної. Не цілком дослідженим лишається питання, які цілі мало царське правління, яку роль відіграли заходи місцевих кіл, яка освітньо-технічна база існувала в самому Львові і т. п. Заснована Технічна Академія була найстаршою школою того типу на Україні, то ж відзначення цієї дати має важливе значення для нашої країни.

Святкування 150-ліття Львівської Політехніки, яка віднедавна стала Державним Університетом, відбувалися в дніх від 17-го до 24-го жовтня 1994 року. Товариство Українських Інженерів Америки, якого багато членів були студентами Львівської Політехніки, довго підготувались до участі в святкуваннях. В травні 1993 року в часі Першого симпозиуму українських інженерів-механіків у Львові голова ТУІА Григор Кузьма мав зустріч у тій справі з представниками ректорату. Головна Управа ТУІА створила Ювілейний комітет святкування 150-ліття Львівської Політехніки, який очолив Володимир Гнатківський. Члени Управи та Ювілейного комітету відбули 7-го березня 1994 року конференцію з проректором в питаннях міжнародних зв'язків Юрієм Рашкевичем та відвідали редакцію „Свободи“.

В липні 1994 р. голова ТУІА мав довшу конференцію з ректором Юрієм Руданським, і-м проректором Петром Кострубієм, проректором Іваном Лопатинським, членами ректорату. Там же передано початкові фонди від ТУІА на переведення святкування. Ювілейний комітет і Головна управа ТУІА перевели інтенсивну письмову і усну акцію з метою зібрання фондів. Переведено підготовку участі членів ТУІА у святкуванні у Львові.

12-жовтня 1994 року на летовищі в Нью Йорку зібралася численна делегація ТУІА, готова до польоту рей-

Американська...

(Закінчення зі стор. 2)

тепер, пропорційно зі зростом демократичних претворень в колишніх, а це в першу чергу слов'янських країнах, зацікавлення їхньою культурною спадщиною зменшується. У зв'язку з цим, останнім часом кількість аспірантів славістики помітно зменшилась, декілька „слов'янських“ департаментів з аспірантським профілем, довгорічним стажем закрито із-за браку необхідного кворуму студентів, або зредуковано до чотирирічних програм (бакалаврат). Кількість учнів російської мови в середніх школах зменшилась майже наполовину. Натомість, з послабленням зацікавлення гуманітарними науками, у студентів суспільних наук починає виникати зацікавлення до комерційних, юридичних та політичних проблем в цих країнах. Це зацікавлення, однак, до встановлення повнокровної української, з наголосом на літературознавство і мовознавство, не веде.

Хочеться, однак, бути оптимістом і вірити, що сучасна настанова до гуманітарних наук — явище тимчасове або циклічне і що після його насичення, для української, так як і інших субдисциплін славістики, виникнуть такі ж самі можливості, як і для русистики. А тим часом хочеться також пригадати тим українцям, для яких українська громада створила вкрай сприятливі умови для наукової і дослідної праці, щоб вони виявили більше ініціативи до стимулювання українознавчих студій в університетах і репрезентації українців на професійних форумах.

сом Авіалінії „Україна“ до Івано-Франківського, а звідти до Львова. В складі делегації були: Роман Ракочий з дружиною, Петро Грицак з дружиною, Уляна Вовк і син Андрій, Богдан Микитин та Зенон Захаріясеви з Каліфорнії, Мирон Білас, Володимир Кузик та Володимир Горбвий з Філадельфії, Нестор Ходновський, Дмитро Демедюк, Фаріон та голова ТУІА Григор Кузьма. У Львові до делегації долучилися Михайло Корчинський, Степан Лыницький з Торонто, Юрій Базилевський з Москви, а пізніше Тарас Хархаліс. Ми відячні адміністрації „Авіалінії „Україна“ в Нью Йорку, яка, згідно з моїм проханням, призначила місце в перших рядах кабіни нашим членам. Час польоту ми використали на дружні розмови і обговорення справ пов'язаних з нашою участю в святкуваннях. Час пройшов скоро і приємно. Заохочуємо і рекомендуємо всім користуватися полетами „Авіалінії „Україна“, яка заслуговує на нашу підтримку. 13-го жовтня ми вже були у Івано-Франківському. Митна служба на летовищі, радше деякі її службовці, ще не встигли „перестроюватися“, не навчилися професійної поведінки, переводячи непотрібні і довгі перешуки, а нефаховим оформленням документів спричинили декому непотрібні труднощі.

Приїхавши до Львова, я перебував перші дні в гостинному домі д-ра Богуслави Гринів, доцента начеркової геометрії Львівської Політехніки і проф. Михайла Шпака і це було не лише приємним, але дуже корисним для скорішої комунікації з ректоратом і встановлення своєрідного комунікаційного центру.

14-го жовтня ми вислухали архієрейську Службу Божу в храмі св. Юра, яку відслужив Архієпископ УКЦ Володимир Стернюк.

В п'ятницю і суботу я передав фонди 1-му проректору Петрові Кострубієві та в розмові з ним ми обговорили помилки, що вкралися в книгу „Державний Університет Львівська Політехніка, 1844-1994“, особливо про хибне представлення історії технічних інститутів під час німецької окупації (1942-1944). За його словами, видрукувану історію перерадагується при співпраці з ТУІА і вона буде перевидана. Тоді ж визначено і формат участі делегації у святкуваннях. Ректорат призначив інж. Юрія Луна нашим зв'язковим та провідником на час святкування. Ю. Луна поінформував, що Політехніка уможливило членам нашої делегації безкоштовне перебування в готелі „Дністер“, включно зі сніданками, та обіди і вечері в професорській їдальні. На час святкування він до нашого розпорядження і забезпечить приїжджаючих членів інформацією і транспортом. Користаючись з того гостинного жести, майже всі члени нашої делегації примістились в готелі „Дністер“.

Після реєстрації та отримання матеріалів конгресу наступного дня, 18-го жовтня, відбулося урочисте впровадження першокурсників у студенти на площі перед 4-им навчальним корпусом. Це небувало для нас, але дуже імпозантне свято з участю професорського складу, духовенства, закордонних гостей, військової оркестри, мистецьких груп, груп військового факультету та тисячі учасників зробило на нас небуденне враження.

Того самого дня в актовій залі Політехніки відбулося урочисте засідання Вченої ради Львівської Політехніки при участі запрошених гостей із-за кордону і України. Зал першого навчального корпусу — це не тільки імпозантне приміщення, але шедевр мистецький і архітектурний, склепіння якого розмальоване славним Матейком та його учнями, вже саме воно творить святкову атмосферу. Сцена була прикрашена емблемою Політехніки. Свята програма розпо-

Святкування 150-ліття Львівської Політехніки

чалася при виповненні залу, а її відкрив ректор Юрій Рудавський національним гімном. У своїй вичерпній святковій промові ректор змалював історію Львівської Політехніки від її початків по сьогодні, згадав визначних професорів і науковців, розвіток і розбудову за 150 років її існування. На жаль, у промові не знайшлися місця на більш повну і більш об'єктивну згадку про історію Політехніки 1942-44 років.

У другій частині своєї

У вечорі відбувся святковий бенкет з дуже доброю публікою з числа наукової громади Львова і гостей. Можна було зустрітися і поспілкуватися з багатою людиною в невимученій атмосфері.

В четвер, 20-го жовтня, під проводом інж. Ю. Луни ми були гостями в кабінеті 1-го проректора Петра Кострубія, який поінформував про підготовку святкування, подякував за передану допомогу і передав поквитовання. Ми були запрошені до

Учасники 150-річчя Львівської Політехніки зі США і Канади з ректором ЛПУ Ю. Рудавським (в першому ряді третій зліва).

Військовий відділ Львівської Політехніки.

святкової промови ректор привітав гостей, а відтак запрошував їх до короткого слова-привіту. Хоча ми знали, що будемо згадані в тій програмі, ми були приємно заскочені, коли ректор привітав нас першими, подякував за співпрацю і допомогу і попросив до слова мене, як голову ТУІА та його делегації. У своєму слові я передав привіт від Товариства Українських Інженерів Америки як тисячелітньої організації інженерів, науковців та економістів, яка глибоко переживає успіхи і труднощі молоді української держави, та побажав Львівській Політехніці і її професорському та студентському складові багато успіхів, витривалості і мудрості у важкій праці для добра українського народу і української держави. Слудували привіти закордонних гостей, ректорів або проректорів політехніки Вроцлава, Кракова, Рязева, Варшави, Відня, Браншвайгу, Кавенри, а також декількох з України. Деякі з них інформували про надання стипендій, обміну студентами та дослідниками, даруванням комп'ютерного владштування, обміну програми і т. п.

Третя частина була присвячена наданням Львівською Політехнікою почесних нагород і відзнак. Одним з перших передано ТУІА на мої руки велику Грамоту з хоруговою, а далі слідувало відзначення заслужених професорів, дослідників і деканів. В середині, 19-го жовтня був день поширення засідань вчених рад факультетів. Запрошений деканом машинобудівного факультету В. Палашем, я взяв участь в засіданні Вченої ради цього факультету, де в мене багато знайомих з попередніх зустрічей. На запрошення виступив коротке слово. В Корчинський взяв участь у засіданні металургійного факультету, Н. Ходновський — машинобудівного, Д. Демедюк — будівельного, В. Горбвий — енергетичного.

респектабельного офісу ректора Ю. Рудавського, який вітав нас дуже тепло, дякував за допомогу, яка в теперішній важкий час є справді поважною.

Після конференції в ректораті ми мали зустріч з редакцією тижневика „Львівський Політехнік“, зокрема з редакторкою Славою Величко, яка просила надсилати дописи, спомини, враження для публікації, говорила про потреби і труднощі. Обговорювали можливість кольпортажу в Америці.

Голова ТУІА Г. Кузьма виступає з привітом на 150-річчя Львівської Політехніки.

їни. З привітальними промовами виступали представники Уряду, місцевої влади, ректори інших університетів, почесні гості. Президентськими грамотами відзначено проф. Яворського, Воронова та ще декількох.

Святковий вечір продовжувався концертом оркестри військового факультету, хору та мистецьких ансамблів Політехніки.

В праці делегації цього дня брав участь Ю. Базилевський, який приїхав з Москви. Він відчитав доповідь „Принципи сотового зв'язку“ перед учнями і професорами кафедри радіозв'язку і брав участь в зустрічі з ректором та в урочистому вечорі в Оперному театрі.

Ректорат присвятив особливу увагу Улянці Вовк та її синові Андрієві в пошану покійного Анатолія Вовка, що своєю працею вагомо причинився до розвитку української технічної термінології в діаспорі і в Україні, їм вручено окрему грамоту признання і подяки від ректорату Львівської Політехніки.

Думаю, висловлю думку всіх членів делегації, що наша участь в святкуваннях 150-ліття була успішною, корисною і приємною як для нас, так і для ректорату Політехніки, і ми висловлюємо усім господарям вдячність за опіку над нами.

Львів сьогодні — це важливий культурний, науковий, промисловий і економічний центр. Він відіграє важливу роль в житті Української Держави і відіграє особливу роль в інтеграції України в європейську спільноту. Львівська Політехніка є важливою ланкою в тому процесі. Вона є великим і потужним науковим закладом, зі значною матеріальною базою та численними науковими кадрами. В ній навчається 18,000 студентів, майбутніх провідників професійного і культурного життя. Структура її багатогранна, з широкими підходами до розв'язки навчальних, технічних і наукових проблем. Професорський і науковий склад молодий, перспективний. В нинішніх важких економічних обставинах Львівська Політехніка заслуговує на нашу підтримку і співпрацю. Політехніка має 18 факультетів, 1650 професорів і доцентів та багато наукових працівників займаються навчальною та науковою справою.

Григор Кузьма
голова ТУІА

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЧИТАЧІВ ГАЗЕТИ „СВОБОДА“

Шановні читачі! Почавши від першого дня січня 1995 року, увійшли в силу вищі поштові оплати за всі види пересилки. Наприклад, пересилка листа вагою до однієї унції першою клясою зросла від 29 до 32 центів, тобто на 10 відсотків.

Доводимо до відома шановних читачів, що пересилка поштою наших газет другою клясою, для неприбуткових організацій, зросла майже на 20 відсотків. Хоч УНСоюз і багато інших неприбуткових організацій внесли протест до поштового уряду, коли стало відомо про підвищення оплати, на жаль, наш протест не взяли до уваги.

Нова підвишка збільшить кошти видавництва за пересилку газет на 110,000 доларів річно, хоч доставка газет віддавна була і далі є незадовільною, на що звертає увагу постійно поштовими властями як ви, шановні читачі, так і наше видавництво.

У липні 1994 року, згідно з рішенням минулої Конвенції УНСоюзу, ввійшла в силу підвишка передплати, завданням якої було до деякої міри покрити постійно зростаючі кошти видання газети.

Нове підвищення поштової оплати, на жаль, стало новим великим тягарем для видавництва і знову значно збільшило кошти. Тому звертаємо до вас з гарячим проханням добровільно зложити пожертви на покриття підвишки поштової оплати. Коли б кожен передплатник зложив додатково по 8 дол., то ця пожертва частково покрила б нову поштову підвишку. Тому проголошуємо збірку пожертв на пресовий фонд „Свободи“ з вірою, що читачі, які дорожать щоденником, допоможуть своїми датками його втримати.

Екзекутива УНС

У ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ відходу до життя вічного нашої найдорожчої і незабутньої МАМИ, ДРУЖИНИ, ТЕЩІ, БАБЦІ, СЕСТРИ, ШВАГЕРКИ ТА СВАХИ

бл. п.
КЛЯВДІІ ГРИГОРОВИЧ
з дому **КЛІМОВСЬКА**

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ
в неділю 22-го січня 1995 р. о год. 10-й ранку в українській православній церкві св. Михайла в Балтімор, Мд. з поминальною трапезою в парафіяльній залі.

Просимо приятелів і знайомих про участь в Богослуженні і молитвах за спокій душі покійної Клявдії. s РОДИНА

Ділимося сумною вісткою, що
6-го січня 1995 р. ненадіжно помер
у Філадельфії

бл. п.
БОГДАН ПРУДИУС
народжений 15-го лютого 1920 р.

ПОХОРОННІ обряди — неділя 15-го січня, о год. 4:00 по пол. в похоронному заведенні Насевича при Френклін і Бравн вул.

СВЯТА ЛІТУРГІЯ 16-го січня о год. 10:00 ранку, в церкві св. Миколая при 24-й і Паплер вул. у Філадельфії. Звідтам тлінні останки перевезені на цвинтар св. Марії на Фаск Чейс, Па.

За молитви просять його найближчі друзі.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що з волі Всевишнього відійшла у вічність в четвер, 22-го грудня 1994 р. в селі Нова Царичанка, Одеська Область, Україна, наша найдорожча
СЕСТРА, ШВАГЕРКА і ТІТКА

бл. п.
НІНА КЛІМОВСЬКА
народжена 17-го жовтня 1917 р. в Татарбунарах, Україна, сестра покійної Клявдії Григорівни.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в суботу 24-го грудня 1994 р. в місцевості Нова Царичанка, Україна. ПАНХИДА відбудеться в неділю 22-го січня 1995 р. о год. 10-й ранку в українській православній церкві св. Михайла в Балтімор, Мд.

В глибокому смутку:
брат — інж. ОЛЕКСАНДЕР КЛІМОВСЬКИЙ
швагер — мгр ПЕТРО ГРИГОРОВИЧ
племінник — д-р ВІКТОР ГРИГОРОВИЧ з дружиною д-р АННОЮ з дітьми МАРИКОЮ і ПЕТРУСЕМ
Просимо знайомих і приятелів про молитви за спокій душі покійної Ніни

Ділимося сумною вісткою, що 14-го січня 1995 р. в Елизабет, Н. Дж. відійшов у вічність на 85-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО (ДЬОДЬО) і ВУЙКО

бл. п.
д-р мед.

РОМАН ГРАБ

Залишені в смутку:

дружина — **ОЛЬГА**
сини — **РОМАН з дружиною АВРЕЛІСЮ**
— **ЮРІЙ з дружиною МИРОСЛАВОЮ**
внуки — **РОМАН з дружиною ДЖЕНІФЕР**
— **АЛЕКСАНДРА**
— **АДРІЯНА**
— **ЮРІЙ**
племінниця — **МАРТА НАВРОЦЬКА з мужем РОМАНОМ і донею АННОЮ**
свати — **МИХАЙЛО і ОЛЬГА КОВАЛІ**
та ближча і дальша родина в США.

ПАНХИДА відбудеться у вівторок 17-го січня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ відправи в церкві св. Володимира в Елизабет, Н. Дж. 18-го січня о год. 10-й ранку, а відтак на українській православній цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

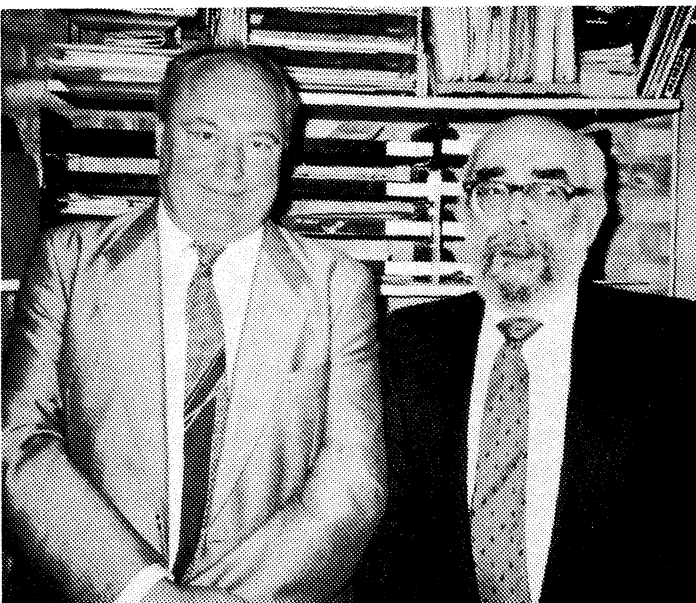
Замість квітів на свіжу могилу покійного родина просить складати пожертви на: CCRF, 272 Old Short Hills Rd., Short Hills, NJ 07078

„На вершині мистецтва і в безодні людського горя” — так, найкоротше, можна сказати про мистецький вчир для відзначення 100-річчя народження Олександра Довженка, що відбувся 19-го листопада 1994 року в Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаго.

Високий мистецький рівень цієї імпрези треба завдячувати виконавцям, індивідуальностям в літературно-поетичному світі (українському) — гостеві з України, поетові і кінематографістові Миколі Вінграновському і відомому, „нашому” Богдану Рубчаків, професорові української літератури в Іллінойському університеті. Він же ж і поет, і чудовий інтерпретатор поезії! Велика дяка Управі Інституту за це.

Гостя, М. Вінграновський, представив проф. Рубчак — як поета і як кінорежисера. Вінграновський, уродженець півдня України, Миколаївщини, (1936 р.) належав до покоління дітей війни, а опісля до „шестидесятників”. В час київських студій, в театральному Інституті, на ньому „пізналося” бистре око мистця О. Довженка. Це і вирішило далі долю Вінграновського — долю артиста, кінорежисера, поета. Як поет заслужив назви „чарівник слова”

Вшанування пам'яті О. Довженка в Чикаго

М. Вінграновський (зліва) і Б. Рубчак

— його поезія пливка, мінлива як живе срібло”. Засоби мистецькі пребагаті. Часті кілька слів достатньо для творення образу: „Земля — могла для загнаних, Земля — землянка для живих.” („День Перемоги”) Ця фраза становить гебей мотло для картин у фільмі. Або прецікава строфа із самих діслів: „Наздогнало. Обхопило. Глянуло. Прокляло. Простило. Обняло. Засмутилося. Задумалося. Погانیло. Випросталося. Звело. І — поволоі!” — З вірша „Ім'я” (ім'я долі). Гра самими дієсловами повторюється і в інших віршах.

Слово Б. Рубчака було мистецьки насичене зразками віршів так вдало і цікаво, що автор не приховував свого здивування. А для слухачів то був справжній поетично-літературний бенкет. Ще один фрагмент, так дуже актуальний з огляду на сьогодні в Україні: „Прозрімо ж! Люди ми чи ні? Чи ми раби борщі і сала? І наша воля нас засала. Нас та в нашому ж човні”... („Ніч Івана Богуня”, 65 рік). Професор Рубчак показав поезію М. Вінграновського як окрасу літератури, вказав на багатство, навіть незвичність, поетичної мови, майстерність у словоутвореннях, функції

поодиноких літер, збагачування слів префіксами чи суфіксами для нового значення.

„Феномен Довженка щойно відкривається в Україні”, — розпочав своє слово Микола Вінграновський. — Оприлюднюються засекречені, приховані матеріали. За словами Олеса Гончара, Україна ще буде відкривати і відкривати Довженка. Частину спадщини, а радше її нервом, став „Щоденник” Довженка, писаний послідовно, таємно. На основі „Щоденника”, в якійсь мірі користуючись матеріалами — фільмовими кадрами з „України в огні”, Вінграновський режисерськи виготовив фільм „Довженко — „Щоденник”

Заки розпочався показ цього фільму, Вінграновський-поет подарував присутнім кілька своїх віршів, в яких сердечна лірика, і любов, і Україна. От хочби „Привіт тобі, ріко моєй долі... Ні, я себе не можу уявити Без Тебе. Дніпре, як і без тополі, Що в серці моєй змалку тополить” (Двадцять прелюд”). Вдумлив, а то і гнівні строфи з поетичного „апелю” до Часу: „Що хочеш, Часе, усе віддам тобі по край — І юність, й молодість чашу... Лиш Слова мо-

го не чай” („Вночі”...).

Біографічними строфами розпочався фільм „Благословенні води літ, Літа Десни благословенні, І часу вічного політ В однім озоренні імені...” — це про місця дитинства... А далі дикторське слово самого М. Вінграновського до картин у фільмі і думок Довженка — відступ армії, плач жінок і розпука людей, а з відкритого неба сипляться бомби, розсіпаються будівлі, падають мости. Лиш глухе питання: а де ж вожді? „Победім!” За яку ціну? Друга армія суне, вривається не лише в землю гусеницями танків, розорює все... Сумні рефлексії про бідність: „багатство — сила. Бідність — слабкість”. Нас переможуть в ходом історії і ходом економіки... Україна — єдина країна у світі, де не викладається в школах історія народу, бо ця історія вважалась ворожою, контрреволюційною! Прийде ще час, що забракне вчителів, лікарів — вони погинуть на фронтах, зате не забракне прокурорів і суддів, щоб судити тих, що залишилися. Як сміли бути під окупацією, будуть вивозити по Сибірах, а на їх місце прибуватимуть ті, що на початку війни потікали за Урал з повними валізами, рятуючи свою шкуру...

Фільм — це доймаюча історія України народу впродовж чотирьох років страшної війни, на фільмовій стрічці, з частими ретроспективними поворотами до інших же етапів історії винищення, зокрема голоду 1933 року. Картини і рефлексії не пересадні, не перенасичені. Завваження гострі, короткі. Згадує Довженко — в „Україні в огні” (у фільмі, забороненому Сталіном): „Я якось напіввідомо, органічно заступився за свій народ. Я знаю: мене ще будуть звинувачувати в націоналізмі... за ревізію виховання молоді, що воює в окопах, я знаю, чим це може обернутися для мене... Місяць за місяцем — скільки смертей, скільки ран, дитячого квітіння, засипаних дітей в ямах, деяких врятованих... Образ нещасної моєї України, на полях, і на костях, і на сльозах і крові здобута „перемога”. Цей образ заслонив в моїй душі усе. Але молит-

ва — поможи нам Боже, хай ми будем поранені, поломані, хай буде в руїнах наш Київ, але нехай він буде наш...” Фільм закінчується біографічною нотою: „Народився я 10-го вересня 1884 р. на околиці чернігівського містечка Сосниці, в родині хлібороба Петра Семеновича Довженка, який належав до козацького роду”. Перелік фільмів, при фільмі „Земля” така заввага: через дев'ять днів після виходу на екрани „Земля” була заборонена. В чому Довженка тоді не звинувачували! А згодом, на конгресі в Брюсселі, „Земля” була визнана одним із найкращих кінофільмів всіх часів і всіх народів. Здобув найвище призначення, згубив право жити в Україні. Трудно жити і творити без шастя, говорить Довженко. „Про одне тільки прошу: коли я тут умру (в Москві) од печалі в тяжкій самотині — візьміть з грудей моїх серце і поховайте його в Україні, в українській землі, що породила мене і приймеш до свого лона, як прийняла дідів і правд, мати моя”. Зі словами правдивого зворушення присутні стоячи, відповіли довгою овацією.

Цю справді високої ранги подію завдячує Чикаго Марті Фаріон-Висоцький, Президентів Інституту, яка на закінчення дякувала виконавцям і чисельній публіці. Розпочала вечір, від імені Управи Інституту, проф. Віра Боднарчук.

Від'їхав до Києва гість, Микола Вінграновський, повернувшись до своєї праці проф. Богдан Рубчак, але, як мало коли, залишилося сильне враження і переконавання, що цей фільм треба показувати в Україні і тут. Цей фільм допоможе розуміти психіку нашого так страшно кривдженого народу, чому він сьогодні такий. М. Вінграновський приготував ще й інші, дуже цікаві кінострічки, темою — столиці України, було їх досить багато, а в парі з тим і історія окремих етапів — Хмельниччина, Мазепинська доба, Гетьманщина і т. д., для допомоги вивчення історії у школах, про що треба пам'ятати і користатися.

Ірина Камінська

РЕДАГУЄ ОМЕЛАН ТВАРДОВСЬКИЙ

ПРИВІТ ДЛЯ УСЦАК

Національний Олімпійський Комітет України Голові Управи УСЦАК Миронові Стебельському.

Вельмишановний Друже Стебельський!

За дорученням Генеральної Асамблеї НОК України, сердечно поздоровляю Вас, Членів Проводу УСЦАК з нагоди наступного Нового Року і Різдва Христового. Зичу вам веселих і радісних свят, добра і шастя, міцного здоров'я, нових звершень.

Радіємо з того, що наша співпраця успішно розвивається і одержала добру оцінку на сесії Генеральної Асамблеї НОК України, що відбулася 23-го грудня 1994 року. Не сумніваюся, що й надалі ми будемо працювати плідно, зробимо чимало добрих справ для українського спорту, успішного виступу наших спортсменів на олімпійських іграх в Атланті. Радий повідомити, що мене і моїх колег переобрано на новий термін.

Ще раз бажаю Вам всього найкращого, з Новим Роком!

Зі щирою повагою — президент НОК України В. Борзов

Відбулася конференція Української Спортової Асоціації у Львові.

З успіхом пройшла конференція УСА Львова, що відбулася 10-го грудня 1994 року. Вибрано нового голову УСА, яким став Степан Родак. Він був від самих початків створення УСА заступником голови. Обов'язки і Координаційна Рада УСА, перша за все за рахунок представників молодіжних структур Львова. Обговорювали на конференції і вже зроблене, і майбутні плани, в тому числі питання про всеукраїнські Ігри. На конференції було багато гостей, представників влади, між іншим і перший голова УСА, народний депутат Ярослав Кендзьор. У своєму виступі Я. Кендзьор розповів присутнім про стан українського спорту в ЗСА і особливо про діяльність УСЦАК.

Лекції про українську спортову діаспору у львівському Інституті Фізичної Культури

В Інституті розпочинається гаряча пора — сесія. До 30-го грудня 1994 року викладачка Оксана Вацеба прийматиме іспити у всіх першкурсників з історії спорту. До речі, усі студенти, а це 12 груп по 25—30 осіб, говорять українською мовою, хоч серед них є багато росіян. Вперше цього року О. Вацеба читала лекції про українську спортову діаспору, про УСЦАК. Тепер іспити вивчатимуть, що вони засвоїли з цих лекцій. Серед першкурсників, між іншими, є олімпійка Христина Підгорушна.

О. В.

Відбулася Світова Шахова Олімпіада

В столиці Росії Москві в першій половині грудня 1994 року, пройшла Світова шахова Олімпіада, в якій взяли участь жіноча й чоловіча збірні України. Згідно з вислідами, чоловіча дружина України лише на одну сходинку поліщила осяг, досягнутий на попередній Олімпіаді — 92 в Манлі, опинившись восьмими. Жіноча збірна України, що в Манлі стала віцечемпіоном, цим разом в Москві опустилася на п'яту сходинку в підсумковому показникові таблиці Олімпіади. Висліди змагань чоловічої збірної України:

Україна—В'єтнам — 2:2 (Іванчук—Дао — 1:0, Романишин—Ту Хонг — 0:1, Нгу-

єн Ан-Онишук, Круппа—Као Сан — 0,5:0,5).

Україна—Венесуела — 3,5:0,5 (Іванчук — Вістон — 1:0, Маланюк—Лозада — 1:0, Онишук—Рол 0,5:0,5, Романишин—Торез — 1:0).

Україна—Австралія — 2,5:1,5 (Іванчук—Роджерс — 1:0, Маланюк—Йогансен, Романишин—Глузман, Онишук—Уллс — 0,5:0,5).

Україна—Словаччина — 3:1 (Іванчук—Фтатник, Маланюк—Штол — 0,5:0,5, Романишин—Тібенський 1:0, Онишук—Петран — 1:0).

Україна—Вірменія — 3:1 (Іванчук—Ваганян — 1:0, Маланюк—Акопян, Романишин—Анастасян — 0,5:0,5).

Україна—Югославія — 2:2 (Іванчук—Лобоевич, Маланюк—Даманович, Флоров—Младінович — Онишук — Поповіч — 0,5:0,5).

Україна—Ісландія — 2:2 (Іванчук—Х'яртарсон — 1:0, Маланюк—Стефансон, Романишин—Олафсон — 0,5:0,5, Онишук—Гретарсон — 0:1).

Україна—Еспанія — 3:1 (Іванчук—Ільєсказ — 0,5:0,5), Україна—Росія-1 — 2:2 (Іванчук—Каспаров — 0,5:0,5, Маланюк—Крамник — 0:1, Романишин—Барєєв — 1:0, Тіт'яков—Фролов — 0,5:0,5).

Україна—Німеччина — 3:1 (Іванчук—Юсупов, Маланюк—Гюбнер — 0,5:0,5, Романишин—Лутц — 1:0, Онишук—Гертнек — 1:0).

Україна—Росія-2 — 1,5:2,5, Романишин—Улібин — 0,5:0,5, Фролов—Сакаєв — 0,5:0,5, Онишук—Рублевський — 0:1).

Україна—Боснія і Герцеговіна — 1:3 (Ремісом закінчили Іванчук і Фролов, програли Маланюк і Онишук).

Україна—Франція — 3:1 (Іванчук і Романишин ремісували, Маланюк і Фролов перемогли).

Україна—Мадящина — 2:2 (Виступивши в цьому ж складі, усі чотири наші шахісти закінчили ремісовими вислідами).

Висліди змагань жіночої збірної України:

Україна—Канада — 2:1 (Чолушкіна—Стар — 0:1, Гапоненко—Леґер — 1:0, Седіна—Апостолас — 1:0).

Україна—Румунія — 2:1 (Чолушкіна—Косковська — 1:0, Гапоненко—Богосвська — 1:0).

Україна—Болгарія — 2:1 (Чолушкіна—Войська, Літинська—Стефанова — 0,5:0,5, Седіна—Чілінгірова — 1:0).

Україна—Мадящина — 1,5:1,5 (Чолушкіна—Полгар Ж. — 0:1, Гапоненко—Полгар С. — 0,5:0,5, Седіна—Мадл — 1:0).

Україна—Азербайджан — 1:2 (Літинська—Софієва — 0:1, Гапоненко—Веліханлі — 0:1, Седіна—Кадимова — 1:0).

ВІДИШЛИ
● ВІД НАС ●

ДЖЕЙСІ ГАВАЛЮХ ЛИНДЕН член УНС Відд. 22-го Т-ва „Добра Воля” в Чикаго, Іл. померла 29-го липня 1994 року на 77-му році життя. Нар. 1917 року в Манітобі, Канада. Членом УНС стала 1964 року. Залишила у смутку братів Івана, Петра і Данила Гнатюка, сестер Павлину, Ану, Міні і Лену, племінників і племінниць. Похорон відбувся на цвинтарі Квін оф Гевен в Гілсбейд, Іл. Вічна їй Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

СТЕФАН ЗАГНІЙНИЙ член УНС Відд. 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторі, Н.Я. помер 19-го серпня 1994 року на 67-му році життя. Нар. 1927 року в селі Дібів, Україна. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Ніну (з дому Шгова), дочку Олю з чоловіком Богданом, двоє синів Василя і Стефана, двоє онуків Парисю і Андрійка. Похорон відбувся 22-го серпня 1994 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавід Брук, Н.Дж. Вічна йому Пам'ять!

Маріон Климишин, секр.

Україна—Білорусь — 2:1 (Чолушкіна—Заяць — 0:1, Літинська—Ейдельсон — 1:0, Седіна—Лайтвілава — 1:0).

Україна—Естонія — 2:1 (Літинська—Циганова — 0:1, Гапоненко—Фоміна — 1:0, Седіна—Юдасіна — 1:0).

Україна—Ізраїль — 1:2 (Чолушкіна—Сегал — 0:1, Седіна—Юдасіна — 1:0, Гапоненко—Ціфанська 0:1).

Україна—Хорватія — 1, 1,5 (Чолушкіна—Петек — 0:1, Гапоненко—Пулек — 1:0, Літинська—Мачек — 0,5, 0,5).

Україна—Англія — 2:1 (Літинська—Лаліч — 0,5:0,5, Гапоненко—Гант — 0,5:0,5, Седіна—Беллін — 1:0).

Україна—Грузія — 1,5:1,5 (Усі три партії закінчилися ремісовими вислідами).

Україна—Росія — 1,5:1,5 (В цій зустрічі виграла Літинська, прогала Гапоненко, а Седіна закінчила ремісом).

Україна—Китай — 2:1 (Перемогла Гапоненко, Літинська і Седіна ремісували).

В підсумковій таблиці Олімпіади звання чемпіона здобули шахісти Росії в групі чоловіків — 37,5 точок, Боснія-Герцеговіна — 35, Росія-2 і Англія — по 34,5, Болгарія, Голландія і ЗСА — по 34, Білорусь, Китай, Грузія, Мадящина, Україна — по 33,5 (За додатковими показниками Україна зайняла 8-ме місце).

В жіночій групі чемпіонками вийшли знову шахістки Грузії — 32 точки, Мадящина — 31, Китай, Румунія — по 27 точок і на п'ятому місці опинилася збірна України. Треба згадати, що в збірній України бракувало найкращої шахістки Аліси Галімової-Іванчук. Особисті осяги українських шахістів: Іванчук здобув 9,5 точок з 14 можливих, Маланюк — 6,5 з 12, Романишин — 8 з 12, Онишук — 4 з 9, Круппа — 1 з 2, Фролов — 4,5 з 7. Жінки: Чолушкіна — 2 з 8, Літинська — 6 з 11, Седіна — 10,5 з 12(рекорд), Гапоненко — 6,5 з 11.

Подав (О. Т.)

* ПОСЛУГИ *

Roxolana Int'l Trade
79c Lb
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040
Tel: (201) 763-8778
Існують певні обмеження

ARKA Company
REPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ПО ГУРТОВИХ ЦІНАХ: нитки ЦНАХ, різного роду матеріали для вишивання, нитки, книжки з українськими зображеннями і т. п. в АРЦІ.

* ПРАЦЯ *

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ українку для праці в бібліотеці домашньої роботи. Часткове знання англійської мови та комп'ютера. Повинна бути стабільною, володіти українською мовою і вміти вчити українську мову.
Тел.: (207) 285-7871 (залишити вістку на машині)

* ДО ВІНАЙМУ *

ДО ВІНАЙМУ NORTH PORT, FL. Кондомініум, 3-й поверх в комплексі ім. св. Андрія від січня 1995 р.
© Тел.: (813) 426-0425

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛЮІС НАЙГРО - директор Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

GRAND HOTEL
Do ваших послуг
\$60 single room breakfast \$50 double room breakfast
GROUP RATES AVAILABLE
Понад Хмари В Україні
fly with Air Ukraine \$570 tax included
(215) 567-1328 (800) 487-5324
Diaspora ENTERPRISES, INC.
220 SOUTH 20TH ST • PHILA., PA 19103

КОБЗА ЗВ'ЯЗОК З УКРАЇНОЮ ВІД 1988 Р.
130,000 ПАЧОК ДОСТАВЛЕНО
ПОСЛУГИ • доставка товару з України до ЗСА і Канади • пересилка пачок • передача грошей • доставка контейнерів в Україну
ХАРЧОВІ ПАЧКИ (ціна включає доставку в Україні)
Мука 50 кг Мука 10 кг
Цукор 25 кг Цукор 10 кг
Гречка 25 кг Гречка 10 кг
Риж 20 кг Риж 10 кг
Олія 3 л Олія 3 л
Маргарина 2 кг Маргарина 2 кг
М'ясні вироби 4 кг М'ясні вироби 2 кг
Кава розчинна 200 г Кава розчинна 200 г
Приправа до зупи "Vegeta" 500 г Приправа до зупи "Vegeta" 500 г
Конденсоване молоко 770 г Конденсоване молоко 770 г
Зелений горошок 800 г
Вага: 130.5 кг 288 ф Вага: 51.5 кг 113 ф
Ціна: \$138⁰⁰ US/\$190⁰⁰ CDN Ціна: \$110⁰⁰ US/\$150⁰⁰ CDN
ДРУКАРНЯ
З власної друкарні в Україні пропонуємо:
С. Караванський — Практичний словник синонімів української мови
Василь Барка — Секрети української мови
Дмитро Чужевський — Кавказ 2т.
Іван Кохан — Нариси з історії Філософії на Україні
Форрест — Імунологія
Бушер — Основи Хірургії 2т.
Сергій Єфремов — Основи медичних знань за Давідсоном 2т.
— За рік 1912-ий. Більшовики в Києві
Понад 60 книжок надруковано. За каталогом звертайтеся до КОБЗИ
KOBZA Inc. 100 The East Mall, #10, Toronto, Ont. Canada, M8Z 5X2
Tel.: 416-253-1871, Fax: 416-253-9515

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ПРОГОЛОШУЄ
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
НА АКАДЕМІЧНИЙ РІК 1995/96
Згідно з рішенням Стипендієвої Комісії у червні 1988 року
а) Стипендії будуть призначені тільки для UNDERGRADUATE СТУДЕНТІВ визнаних каледжів та університетів (які студіюють для одержання свого першого ступеня бакалавра) і для ГРАДУАНТІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ, які будуть прийняті до каледжу чи університету в часі виплати стипендій. Студенти зі закінченим ступенем бакалавра не можуть складати подання.
б) Студент-аплікант мусить бути АКТИВНИМ ЧЛЕНОМ УНСОЮЗУ (платить вкладку) принаймні дві РОКИ при кінці березня того року в якому вносить своє подання на стипендію.
Основи призначення стипендій:
1. фінансова потреба
2. предмет студії.
3. студійні досягнення
4. активність в українському громадському, а зокрема студентському житті.
До канцелярії УНСОЮЗу треба прислати НЕ ПІЗНІШЕ ЯК:
31-го березня 1995 р. — вивопнений, підписаний і датований ФОРМУЛЯР
1-го травня 1995 р. — всі ДОКУМЕНТИ вимінені в аплікації і ФОТОЗНІМКА.
Прохання про стипендію на 1995/96 рік треба складати на формулярах, які можна отримати, пишучи на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
Attn.: Scholarship Committee
30 Montgomery Street ♦ Jersey City, N.J. 07302

МАСМО НА СКЛАДІ НОВУ КНИЖКУ
„ФІЛЬМОВА ТВОРЧИСТЬ ЯРОСЛАВА КУЛИНИЧА”
Нью Йорк, 1994, з друкарні Мирона Баб'юка в Рочестері, стор. 447. Ціна 25.00 дол.
Можна набувати в книгарні Свободи.
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.
Як пише у вступі до книжки Л. Полтава, Українське кіномистецтво на чужині мало своїм завданням не лише масову розвагу, а й чітку виховну функцію. Для її здійснення потрібно було людей не лише широкого мистецького світогляду, з фаховою освітою, але і надхненних патріотизмом. Одним з них був Ярослав Кулинич.

Книгарня «Свобода»
має на продаж
ШАШКЕВИЧІВ КРАЙ
Всеукраїнський краснзнавчо-літературно-мистецький журнал ч. 1, 1994 р. — 80 стор.
Ціна 3.00 дол. + 1.50 дол. за пересилку
Часопис виходить з цього року в м. Золочеві на Львівщині. В журналі друкуються історичні матеріали, літературна творчість, пов'язані переважно з батьківщиною Шашкевича.
SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302
*Також маємо минулорічні числа деяких інших журналів з України.

ПРИЙМЕМО на ПРАЦЮ до АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ”
особу із знанням української і англійської мов.
Медичне забезпечення, пенсійний план і інші бенефіти. Платня після умови.
Простіше вислати резюме до:
„SVOBODA”
30 Montgomery Street ♦ Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237,